

GENERALITAT DE CATALUNYA

PRESIDÈNCIA

COMISSARIAT DE PROPAGANDA

Avinguda 14 d'Abril, 442 bis

BARCELONA

Telèfon 82215

COMUNICAT DE PREMSA

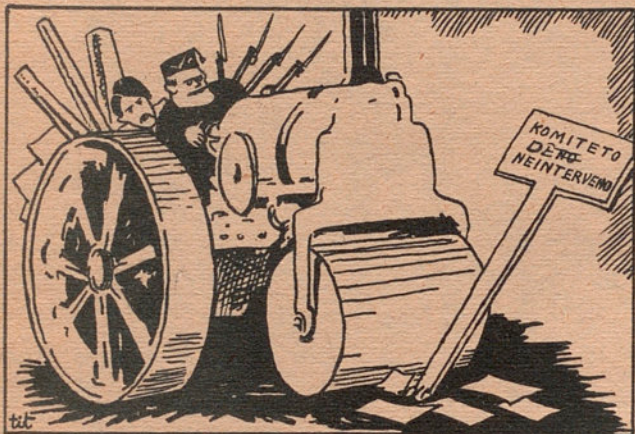
ESPERANTO ELDONO.

Nº. 15.

Barcelona, 29/V, 1937.

B I L B A O !!!

KION VOLAS LA INTERNACIA FAŝISMO EN BASKOLANDO.

Preskaŭ la tutan monaton kontraŭstaras la Baska popolo la feriozan ofensivon de la faŝistaj trupoj. La trupoj de la respublikana Popolarmeo kaj la loĝantaro de Baskolando, kiuj grandparte estas piaj katolikoj, skribas glorajn paĝojn en la historio de Euzkadi kaj la tuta hispana Respubliko. Sub la devizo "Por la libereco kaj ordonoj de Patro", defendas la fiuloj de Euzkadi la teron de sia patrujo, paŝon post paŝo kontraŭ la grandioza invadarmeo, kiu grandparte konsistas el germanaj kaj italaj soldatoj kun germanaj armiloj ekipitaj, kaj kiu por apogo posedas 150 flugmaŝinoj, precipe ger-

manaj, kaŭzintajn terurajn detruojn en pacoj vilaĝoj kaj urboj de Baskolando.

Intertempe estis pruvite, ke la operacioj de faŝistoj en Baska fronto estas tute gvidataj nur de eksterlandaj kaj ĉefe germanaj oficiroj kaj el kelkaj italaj konsistanta generala stabo, sidiganta en Deva. Estis pruvite, ke nur en San Sebastian dum 10^a de Aprilo kaj dum 26^a de Aprilo, 1500 kaj 2000 germanaj soldatoj estis rimarkitaj, kiuj marŝis en Baskan fronton plifortigi jam tien ekzistantan germanan "Reichswehr" kaj italan armeon. Estis pruvite, ke en la mezo de Aprilo proksimume 35 germanaj milit-flugmaŝinoj en granda alteco traflugis Francujon. Tiuj flugmaŝinoj partoprenas nun en batalon kontraŭ Baskolando.

Ne ekzistas ia dubo, ke la ofensivo kontraŭ Baskolando estas gvidata de germana generalstabo interkonsente kun la germana registaro. Ĉi tie oni ne povas paroli eĉ pri la interveno. Hitlergermanujo troviĝas en malkaŝa milito kontraŭ la Hispana Respubliko, sen ke ĝi deklaris la militon al Hispanujo. Kial ĝuste la germana faŝismo tiel forte aranĝis sin en la fronto de Baskolando, kaj kiujn celojn planas la germana ofensivo en tiu parto de Hispana Respubliko?

Post la venko de la respublikanaj trupoj ĉe Guadalajara, estiĝis en la tuta mondo klare, ke la perfidulo Franco perdis sian kroman ludon, kiun li komencis. La malvenko de itala intervenarmeo ĉe Guadalajara ekstrems ne nur la prestiĝon de faŝistaj ribelintoj en la tuta mondo, sed ankaŭ en la vicoj de faŝistoj mem.

No. 15.

La faŝistaj landoj, kiuj per helpo de hispanaj faŝistoj kondukas la militon kontraŭ la hispana popolo, devis ion entrepreni, por savi sin kontraŭ la rapida malvenko, por kiuj tio signifas ne nur perdon de la milito, sed ankaŭ la komencon de fino de faŝistaj diktaturoj en Germanujo kaj Italujo. Al ili koncernis akiri se eble plej baldaŭ la rapidan moralan sukceson, dum ili entreprenis la ofensivon al detranĉaĵo, kiu estas detranĉita de cetera Respubliko kaj kien oni kredis akiri la rapidan venkon per uzado de granda kvanto da homoj kaj militmaterialo.

La germana faŝismo havas ankaŭ aliajn celojn; ĝi kredas, ke post la malvenko de ĝiaj italaj kompanianoj, ĝi akiros facilan triumfon, kiu poste kaŭzos por ĝi la superecon en la dispartigo de hispana rabaĵo.

Pro tio la invadarmeo en Baska fronto alprenis la gigantan disgrandigon, kiu laŭ kalkulo de faŝistoj devus konkeri la malgrandan Baskan landon. Post la unua heroa kontraŭstaro de Baskoj kontraŭ la faŝista ofensivo, estis kreitaj novaj rezervoj kaj ĉefe la aviadarmilo estis plibonigita. Post proksimume unu monato, estas la bilanco de germana ofensivo en Baskolando pli ol malkontentega. Kun la apogo, de ceteraj hispanaj popoloj, kiuj spite multaj malfacilaĵojn, venis helpi sian fratan popolon, povis jam nun la Baska popolo komenci la sukcesan kontraŭofensivon en la fronto de Biskaja.

La germana faŝismo en sia ofensivo en Baskolando havas krom tio ankoraŭ alian celon. Baskolando posedas riĉajn metalminejojn, kiuj per siaj fosformanko estas la plej bonaj en Eŭropo. Sed la ferominaĵo mankas al Germanujo por ĝia militekipaĵo. La Baska ferominaĵo prizorgis diversajn landojn, precipe Anglujon, kiu estas la ĉefa aĉetanto de Baska ferominaĵo. En jaro 1936 konsistis la Baska liverado de ferminaĵo al Anglujo el 21 % de ĝia ĝenerala bezono, antaŭe Baskolando liveris ankaŭ al Germanujo gravajn kvantojn de ferominaĵo, kiuj nun ne plu okazas. Tiun ferominaĵon volas nun la germana faŝismo ricevi en siaj manoj. Ne estas ia hazardo, ke la germanaj flugmaŝinoj bombardas la malfermajn vilaĝojn kaj urbojn de Baskolando kun fajrobomboj, mortigante la sendefendan civilloĝantaron, sed ke ili ŝparas la grandajn industriojn kaj minejojn en Baskolando? Hitler, Krupp kaj Thijssen opinias jam tiujn industriaĵojn kiel siaj propraj. La ferominaĵo - produkco en Baskolando estas en stato kontentigi proksimume 35 % de bezonoj de Hitlergermanujo por militekipiga celo. Tio klarigas la intereson de germana faŝismo en la konkero de Baskolando. Por konkeri tiujn minejojn, Hitlerregistaro estas tute indifidenta pri la morto de miloj germanaj soldatoj.

Krome ĉe la naci-socialistaj militfervorantoj ludas grava rolo la ideo, ke per konkero de Baskolando oni povos doni al Anglujo fortan frapon. La Angla rearmigo forte malkvietigas la regintojn de la tria regno. Ili timas, ke ĝia efektevigo kaŭzos fortan plifortigon de la kolektiva paco. Pro tio la Hitlerregistaro rigardas tion kiel vivgravan demandon, por nebligigi la Anglan rearmigon. Tio okazos, se la liverado de Baska ferominaĵo al Anglujo forrestos.

Estas sufiĉe kompitente, ke la oficiala organo de germana ŝtatbanko "Der Deutsche Volkswirt" (germana popolmastro) de 23^a de Aprilo, tre klare informas ke la "plilonga forresto de Bilbao - ferominaĵo en la nuna tempo kondukos al influaĵ malhelpoj en la efektevigo de Angla armigo - programo. La okupo de Baskolando de faŝistoj povas esti ankaŭ uzata kiel premrimedo por tiuj reakciaj rondoj en Anglujo, kiuj postulas la rekonon de la registaro - Franco de Anglujo.

Oni povas jam nun diri, ke bone elruligita plano de germana faŝismo en la Biskaja fronto fiaskis. La Baska popolo faras la dikan strekon trans tiu plano. Ĝi defendas sin per la sango de siaj plej bonaj filoj, ne nur sian liberecon, kaj tiun de la tuta hispana popolo, sed defendas ĉiujn popolojn, la tutan homaron, se ĝi metas la decidan barilon sur la vojo de faŝistaj militkruloj en ilia realigo de mondmilitplano.

ANTONIO SÉSÉ

GRANDA PERSONO DE LA REVOLUCIO ESTAS MORTA.

Antonio Sésé, la ĝenerala sekretario de la Ĝenerala Socialista Sindikato (U. G. T.) en Katalunujo, estis unu el la plej interesaj personoj el politika vivo en nia lando. Li estis 43 - jaraĝa kaj naskiĝis en Huesca. Kiel juna komerca servisto li aliĝis frutempe al la laborista movado, de kiu li estis la plej nelacebla batalanto. En la jaro 1918 li venis Barcelonon kaj apartenis tiam en la anarĥista grupo ĝis jaro 1928. Li estis ano de anarĥista sindikato C.N.T. kaj en jaro 1923 li estiĝis prezidanto de la komerca sindikato de anarĥistoj. Lia nelacebla agado en la servo de la laboristaro kaŭzis al li multajn persekutojn dum la monarĥista reĝimo en Hispanujo. Lia sincera batalo por la interesoj de laboristoj kaj komercaj servistoj, ĉe kio li ne ŝparis siajn personajn oferojn, prenis lin plurfoje al la malliberejo kaj maldolĉaj jaroj de emigracio. La unuan fojon li estis enkarcerigita sub la reĝimo de la monarĥista gubernatoro Martínez Anido en novembro 1922 en tiel nomita "Pumejo", kiu estis aranĝita de tiaj tempaj reĝintoj por meti en ĝi homoj, ne estintaj por ili sufiĉe agrablaj por la nefiksita kvanto da jaroj.

El la malliberejo ellasita, li daŭrigis sian agadon pro la interesoj de la laboristoj kaj venis por la dua fojo al la "Pumejo" dum la regado de Primo de Rivera en la jaro 1924, kie li estis teninta ĝis julio jaro 1925. Preskaŭ liberigita, li estis denove arestita kaj tiun fojon kulpigita je la ribelo kontraŭ la ŝtato. En jaro 1927 li estis provizore liberigita kaj elprofitante tiun okazon Sese elmigris Francujon, kie li dum jaroj laboris kiel kamparano.

En Parizo ricevis Antonio Sese la kontakton kun la Marksista laboristmovado al kiu li tiam aliĝis. En septembro 1930 li revenis Barcelonon kaj denove okupis lin la zorgoj pro la faŝista diktaturo, kiu prenis lin por la tioma fojo al la malliberejo por du monatoj. Kiam li en decembro 1930 estis liberigita, sentis jam la lando la proksimon de la revolucio, kiu baldaŭ Primo de Rivera kaj poste la tutan monarĥion forpelis. Antonio Sese, estis kompreneble denove trovita en la unuaj vicoj de batalantoj por la pli bona Hispanujo. Ĉe unu demonstracio en Marto 1931 Sese estis denove arestita. En jaro 1931 aliĝis Sese al Komunista Partio, de kiu li estis la plej diligenta antaŭenbatalanto por la starigo de "Unuiginta Socialista Partio Kataluna". Li estis longan tempon sekretario de Kataluna Komunista Partio kaj estro de aliaj gravaj partiaj institucioj. Du monatoj antaŭ la ribelo de faŝistaj monarĥistoj, li estis vokita por la gvidado de Ĝenerala Socialista Sindikato (U.G.T.), de kies la ĝeneralsekretario li restis ĝis la morto.

Dum la lastaj registarkrizoj, Antonio Sese estiĝis ministro de la Generalitat kaj kiam dum la lastaj malfeliĉaj tagoj en Barcelono, Sese iris al domo de la Generalitat por plenumi sian taskon, la kuglo de la faŝista provokatoro finis lian vivon. Sese mortis en la dramata momento, kiam lia sindikato komisiis lin preni denove la postenojn de la ministro.

Kun Antonio Sese foriris de ni la granda viro, granda demokrato, nelacebla antaŭbatalanto por unuecfonto inter la laboristoj. Antonio Sésé kvankam estas morta, tamen por Katalunujo kaj por la Kataluna laboristaro, Sese restos ĉiam en la memoro.

LA FORKURO EL LA RIBELINTAJ REGIONOJ.

La higiena komisiono transdonis al la Ligo de Nacioj la komunikon, en kiu estis konstatite, ke 1,400.000 hispanoj elmigris el regionoj okupitaj per faŝistoj.

Nenio montras pli bone ol tiu cifero, la akran kontraŭstaron de la hispana popolo kontraŭ la faŝismo. Se dum ok monatoj unu kaj duino milionoj da ho-

Nº. 15.

moj decidis forlasi siajn hejmojn, spite ĉiujn koncernajn danĝerojn, forlasi la terenon okupitan per faŝistoj, tiel signifas tio, ke ekzistas pluraj milionoj da hispanoj en la faŝistaj regionoj, kiuj estas por la laŭleĝa Registaro de Respubliko kaj kontraŭ la perfidulo Franco.

Fakte la respublikana regionaro konstante pliriĉiĝas en loĝantaro el diversaj direktoj, kiuj estas per faŝistaj sinioroj okupataj. Ekzistas vilaĝoj kies loĝantaro duoble pligrandigis; Barcelono havas baldaŭ la milionon da rifuĝintoj, Valencio kaj la ĉirkaŭaĵoj estas plenigitaj kun rifuĝintoj el regionoj okupitaj per faŝistoj. Oni povas diri, ke la plej granda parto de hispana popolo loĝas nun en la regionoj de la Respubliko, kaj alia parto de hispana popolo prefere hodiaŭ forlasos iliajn hejmojn por transiri al regionoj de Respubliko.

"LA FINANCA SITUACIO EN LA RIBELULA KAMPO ESTAS VERE KRIZA"

La ribelula ĵurnalaro malbone kaŝetas la monaj embarasoj de la t. n. Stato de Burgos. La unua indiko de tiuj embarasoj montriĝas en la kolektivoj kaj la urboj. Estas malpermesite posedi pli ol 25 pesetojn en arĝentaj moneroj. Riskas je certaj danĝeroj la gardantoj de pli ol 500 pesetoj en bankbiletoj. Oni povas elirigi la oron kaj la arĝenton el la monujoj kaj kestoj apelaciantes al la patriotaj sentoj; same pri la juveloj. En kelkaj lokoj la rigoro iris ĝis la ekstremo konfiski la dentajn aparatojn el oro. Tiuj detaloj estas sufiĉe bone konataj.

Ni cedas nun la parolon de S-ro Guillen, ĝenerala direktoro de la valutoj; "Estas sufiĉe malfacile, li diris, funde koni la financon situacion en la faŝista kampo. Indikoj montras al ni, ke ĝi estas sufiĉe delikata, se ne katas-trofa. Estas evidente, ke tio povas nenium surprizi, se eĉ li ne estas sperta en tiuj aferoj. La solaj trompitaĵoj en siaj kalkuloj estas la provokintoj de la enlanda milito hispana. Ili kredis, ke la milito estis la afero de tagoj, maksimume de kelkaj semajnoj. Jen la batalo daŭras jam de monatoj sen la ŝanco de sukceso por ili.

Por siaj unuaj elspezoj, Franco bone starigis la financon planon, forprenante, inter alie, la oron deponitan en la bankoj, kiuj falis en iliajn manojn. Sed la rabato estis malgranda, ĉar li ne posedis, kiel li supozinta, la oron de la Hispana Banko. Tiu unua elriviĝo estis lia unua eraro.

Sed pro la daŭro de la batalo, la "ĝeneralestro" vidis sian milittrezoron elĉerpita post tri monatoj. Li krome trovis grupon da industriistoj, da aristokratoj, da financistoj kaj da terposedantoj por sin helpi, sed ilia helpo estis, kiel glaso da akvo en la maro, konsiderante la egajn elspezojn de la moderna milito. March, la maljun Majorka bankiero investis en la aferon dek milionojn da dolaroj.

Tiam, por havi rimedojn Franco komencis negoci per la piritoj de Huelva kaj la mineralo de Er-Rif, ĉar tio ne sufiĉis, li hipotekis partojn el nia teritorio; la Kanariajn kaj la Balearajn Insulojn, Marokon. Sed la bezono de mono flanke de Burgos, fariĝis pli kaj pli granda, ĉar al la elspezoj de la milito aliĝis tiuj de la diplomatio; la Militista Estraro, dezirante afekti veran ŝtaton, sendis dekoraciajn ambasadorojn - certe tre multekostajn-, tien, kie oni volis ilin akcepti.

Ĉar la situacio estiĝis angora, Franco havis la strangan ideon stampadi la Hispanbankajn biletojn troviĝantajn en la ribelula teritorio. La popolo alarmiĝis, sed ĝi alportis siajn biletojn al stampado.... Ne gravas, ke la kalkulistoj de Francoplandis pro manko de patriotismo de la loĝantoj de la ribelula sektoro.... Nur du trionoj de la biletoj ekzistantaj estis stampataj; la restantaj malaperis.... La homoj pensis prave, ke ĉiu stampita bileto fariĝas mortinta kredito por la estonto, vidante pli kaj pli neebila la venko de la ribelintoj.

Nº. 15.

Franco devas tamen esti ĉirkaŭita de kompetentaj financistoj. Tial, ke devizoj kaj la oro elĉerpiĝis kaj lia kredito ŝanceliĝis ekster la landlimoj, Franco nur devis repreni la Hispanbankajn biletojn, la nestampitajn, ĉar ili povas esti - tio estas supozo tre riska de la ribelintoj - espero pri ricevoj. Estas tiam, kiam aperis la fama eldono de biletoj el Burgos, sen la garantio en oro kaj subskribitaj de iu neniel kvalifikita en ĉi tio afero. Tio estis

la dua eraro de Franco.

La minaca trudo ŝanĝi la stampitajn biletojn kontraŭ hispanaj biletoj presitaj en Germanujo, semis la panikojn en la ribelula kampo, kie oni fine konscias la montrompon. La dirita papero ne enhavas por la posedantoj iun garantion; ĝi nur cirkulas pro la minaco. Por sin forŝteli el tiu anstataŭigo de biletoj, certaj personoj afektas la nehavon, sed la plej malgranda malprudenteco povas kosti kare al la kaŝantoj. La maltrankvileco invadis la ribelulajn oficialajn rondojn, ĉar pli ol unu monaton post la ŝarĝordono, apenaŭ 40% da la stampitaj biletoj estis reenirintaj....

Tia estas la situacio. Ĝi emas malboniĝi, ĉar ĝis tiam nur la biletoj de 25, 50 kaj 100 pesetoj estis metitaj en cirkuladon. Baldaŭ eliros tiuj de 500 kaj 1.000 pesetoj - kies eldono atingas konsiderindajn proporciojn. La konsekvenco de tiu nova eldono pligrandigos la panikon en la ribelula zono ruinigante fine la etan krediton, kiu restas al la Estraro de Burgos en eksterlando.

Tie estas la angoro de Franco; nek la piritoj, nek la fero sufiĉas por pagi la elspezojn de la milito. Nur sole Germanujo sendis la militmaterialon por 800 milionoj da ormarkoj. La sumo de la sendaĵoj el Italujo ne estas ankoraŭ ekzakte konata; oni scias nur ke la eksportoj ne sufiĉas por pagi la elspezojn, kiuj fariĝas aliaj anticipoj.

La kredito de la ribelintoj estas tiel ruinigita en eksterlando, ke la anglaj negocistoj akceptas negocojn nur je interŝanĝo de varoj. Ĝi estas la reiro al la antikva varŝanĝo".

Jen per grandaj trajtoj la financa situacio de la ribelintoj vidita de specialisto en la afero. Estas facile kompreni, ke se la vundebla punkto de la modernaj ŝtatoj plej firmaj, plej riĉaj kaj plej fortaj, troviĝas ĉiam en iliaj financoj, des pli prave, kiam ŝtato, ne havis leĝan ekziston, nek oron, nek iun krediton. Eĉ se psikologie - kio ne okazas -, ĝis la situacio estus firma, la falsa ŝtato de Burgos ne estus tamen kapabla eviti la kompletan financan disfalon, kiu ĝin insidas. Al la psikologia putrado aldoniĝas la bankroto. Ĝi estas pli ol sufiĉe por konkludi pri la disfalo tiel proksima kiel certa de la Estraro de Burgos.

LA NOVA REGISTRARO EN HISPANA RESPUBLIKO.

Ministro - Prezidanto, Ministro de Financoj kaj Ekonomio estas Negrin (partio socialista). Ministro de Eksterlandaj Aferoj estas Girat (partio maldekstre respublikana). Ministro de Defendo estas Indalacio Prieto (partio socialista). Ministro de Justicio estas Irujo (el Baskolando - katoliko). Ministro de Internaj Aferoj estas Zugozagoitia (partio socialista). Ministro de Instruado kaj Sano estas Hernandes (partio komunista). Ministro de Agrikulturo estas Iribe (partio komunista). Ministro de Publikaj Laboroj kaj Komunikado estas Giner de los Rios (partio respublikana unio). Ministro de Sekureco estas Ayguade (el Katalunujo).

Nº. 15.

Franco devas tamen esti ĉirkaŭita de kompetentaj financistoj. Tial, ke devizoj kaj la oro elĉerpiĝis kaj lia kredito ŝanceliĝis ekster la landlimoj, Franco nur devis repreni la Hispanbankajn biletojn, la nestampitajn, ĉar ili povas esti - tio estas supozo tre riska de la ribelintoj - espero pri ricevoj. Estas tiam, kiam aperis la fama eldono de biletoj el Burgos, sen la garantio en oro kaj subskribitaj de iu neniel kvalifikita en ĉi tio afero. Tio estis

la dua eraro de Franco.

La minaca trudo ŝanĝi la stampitajn biletojn kontraŭ hispanaj biletoj presitaj en Germanujo, semis la panikojn en la ribelula kampo, kie oni fine konscias la montrompon. La dirita papero ne enhavas por la posedantoj iun garantion; ĝi nur cirkulas pro la minaco. Por sin forŝteli el tiu anstataŭigo de biletoj, certaj personoj afektas la nehavon, sed la plej malgranda malprudenteco povas kosti kare al la kaŝantoj. La maltrankvileco invadis la ribelulajn oficialajn rondojn, ĉar pli ol unu monaton post la ŝargordono, apenaŭ 40% da la stampitaj biletoj estis reenirintaj....

Tia estas la situacio. Ĝi emas malboniĝi, ĉar ĝis tiam nur la biletoj de 25, 50 kaj 100 pesetoj estis metitaj en cirkuladon. Baldaŭ eliros tiuj de 500 kaj 1.000 pesetoj - kies eldono atingas konsiderindajn proporciojn. La konsekvenco de tiu nova eldono pligrandigos la panikon en la ribelula zono ruinigante fine la etan krediton, kiu restas al la Estraro de Burgos en eksterlando.

Tie estas la angoro de Franco; nek la piritoj, nek la fero sufiĉas por pagi la elspezojn de la milito. Nur sole Germanujo sendis la militmaterialon por 800 milionoj da ormarkoj. La sumo de la sendaĵoj el Italujo ne estas ankoraŭ ekzakte konata; oni scias nur ke la eksportoj ne sufiĉas por pagi la elspezojn, kiuj fariĝas aliaj anticipoj.

La kredito de la ribelintoj estas tiel ruinigita en eksterlando, ke la anglaj negocistoj akceptas negocojn nur je interŝanĝo de varoj. Ĝi estas la reiro al la antikva varŝanĝo.

Jen per grandaj trajtoj la financa situacio de la ribelintoj vidita de specialisto en la afero. Estas facile kompreni, ke se la vundebla punkto de la modernaj ŝtatoj plej firmaj, plej riĉaj kaj plej fortaj, troviĝas ĉiam en iliaj financoj, des pli prave, kiam ŝtato, ne havis leĝan ekziston, nek oron, nek iun krediton. Eĉ se psikologie - kio ne okazas -, ĝis la situacio estus firma, la falsa ŝtato de Burgos ne estus tamen kapabla eviti la kompletan financan disfalon, kiun ĝin insidas. Al la psikologia putrado aldoniĝas la bankroto. Ĝi estas pli ol sufiĉe por konkludi pri la disfalo tiel proksima kiel certa de la Estraro de Burgos.

LA NOVA REGISTRARO EN HISPANA RESPUBLIKO.

Ministro - Prezidanto, Ministro de Financoj kaj Ekonomio estas Negrin (partio socialista). Ministro de Eksterlandaj Aferoj estas Girat (partio maldekstre respublikana). Ministro de Defendo estas Indalacio Prieto (partio socialista). Ministro de Justicio estas Irujo (el Baskolando - katoliko). Ministro de Internaj Aferoj estas Zugozaŝoitia (partio socialista). Ministro de Instruado kaj Sano estas Hernandez (partio komunista). Ministro de Agrikulturo estas Iribe (partio komunista). Ministro de Publikaj Laboroj kaj Komunikado estas Giner de los Rios (partio respublikana unio). Ministro de Sekureco estas Ayguade (el Katalunujo).

HITLER KAJ INFANOJ.

En la kolonio de Baskaj infanoj en Anglujo, okazis terura ektimo elmontra por tiuj personoj, kiuj supozas troigitaj la rilatojn pri la senhonora milito farita de la germanoj en la Baskolando. Super la moncernanta kolonio, dum la infanoj ludis en la libera aero, aperis kelkaj flugmaŝinoj farantaj manovrojn. Apenaŭ oni ekaŭdis la raŭkadon de motoroj, la infanoj levis la kapojn serĉante en la horizonto la mekanikajn birdojn, kiuj alproksimiĝis flugante laŭlinie en la vidindatformacio. Tuj kiam vidis ilin la grupoj de malgrandaj rifuĝintoj, ili kuris ĉiufanken, meze de granda kriado okazigita pro la supren flugantaj maŝinoj.

La plentimaj infanoj kuradis panike, serĉante la rifuĝejon, kiun ilia instinkto, edukita pro la bombardadoj, kiuj ili travivis en sia patrolando, ne scias trovi nun. Sufiĉis la ĉeesto de la flugmaŝinoj, timiga bildo de la estinta suferado, por forgesigi ilin, ke ili troviĝas en Anglujo kaj malproksime, tre malproksime de la buĉistoj.

Cu oni volas pli nerefuteblan pruvon pri la bruligistoj de Guernica kaj aliaj Baskaj urboj, samkiel pri la sovaĝa krueleco, nekomprenebla por ĉiuj personoj havantaj normalajn sentojn, kiun praktikas la aviadistoj germanaj sur senkulpaĵaj estaĵoj?

La "naciista doktrino" de hitleranoj estas senkompata. Ni nun rememoras, ke en unu novelo de Ludvig Renn; "Antaŭ la mateniĝo", kiu aperis antaŭ nelonge - Junulo, kiu estis viktimo de senhonoriga perfortaĵo flanke de la agentoj de "Führer", diras al sia patrino; "En la lernejo oni instruis min, ke la pieco estas enkondukita de kristanismo pere juĝo Paŭlo kaj ke sekve, ke ĝi ne estas norda, ĝi ne estas aria, ĝi estas kontraŭa kompreneble kun la heroismo".

Hitler, kiu militas kontraŭ la Dio katolika kaj la Dio luterana por enradikigi en sian popolon novan kredon, kiu pli harmoniu kun la barbareco de la milito, nura religio por ĉiu gemano, fieras pri la pureco de sia sango, paliĝos la famon de Herodes. Li komencas esti la teroro de la infanaro kaj ni esperas, ke la infanoj oferbuĉitaj al lia naciista krueleco taŭgos kiel ornamaĵo ĉe lia monumento.

Li volas forpeli la piecon el Germanujo! La pieco estas sento de la malfortuloj! La infanoj negermanaj devas esti oferitaj kaj tiuj havantaj arian sangon devas lerni adori lin.

Ni elpensas nenion. Kion ni nun diros estas reproduktita el unu libro de Roben d'Hancourt, "La Evangelio de la Forto". En la kantinoj de la Filantropa Naciista Komitato, oni devigas al infanoj, antaŭ kaj post la supo, deklami preĝon al "Führer". Tiuj malsataj infanoj, estas en la Tria Reich, samkiel tiuj, kiujn la romana Imperio prenis sub sia vartado por poste nutri siajn legiojn. La akso Romo-Berlino malebligis al Mussolini denunci la plagiaton.

La preĝon, kiun la infanoj de Germanujo estas devigataj preĝi, antaŭ ol la supo, diras laŭtekste: "Führer, mia führer, kiun Dio donis al mi: protektu kaj konservu mian sanon. Ci savis Germanujon el la abismoj de la mizero. Al ci mi ŝuldas mian ĉiutagan panon. Daŭrigu ĉe mi; ne forlasu min. Mia führer, lumo kaj konfido de mia spirito! Heil mia führer!"

Aliaj similaj preĝon preĝas la infanoj post la fino de la manĝaĵo, por danki sian dian protektanton, kiu pretigos ilin por taŭgi kiel kanona karno por ilia plej granda gloro.

Se la infanoj hispanaj estus ĉiuj blondaĵ kaj scius preĝi al Hitler!... Sed ili estas, en sia plej multe, brunaĵ kaj portas en la sango la mikroben de la libereco.

Ili estos ekstermitaj!!

LA SANGTRANSVAZIGAJ SERVOJ DE LA KATALUNA REGISTARO.

La milito, kun ĝia dolora sekvo, okazigis, ke ĉiu havanta rilaton kun la ĥirurgio kaj kun la kuracsisistemo de la vundoj okazigitaj en la daŭro de l' batalo, estas pliperfektigintaj pri tiaj konoj. La grandaj necesoj pri latentaj niajn klasfratojn vundite falantaj sur la batalkampoj je la defendo de la kontraŭfaŝista celo, faris, ke ĉiuj homoj specialigitaj en la diversaj aspektoj de la ĥirurgio estu viglaj por eltrovi kaj porti al praktiko metodojn kaj procedojn kun la celo malpligrandigi la terurajn efikojn de l' milito kaj por ke la kuracado de tiuj vunditoj estu pli rapida kaj kompleta.

En tiu-ĉi humana laboro rimarkege distingiĝis niaj scienculoj, kiuj multokaze atingis eĉ superigi la plej faman specialiston de ekster nia lando. Estas vere, ke la alveno de kelkaj kuracistoj eksterlandaj elementoj faris al ni grandan servon, honore al la vero, ni devas diri, ke en la plimulto da fojoj ili portis al ni procedojn, kiujn ni jam estis konintaj kaj eĉ uzintaj.

Ĉi-tie estas por doni ideon pri tio, kion ni diras, la sangtransvazigaj servoj, kiuj perfekte funkciadas de la komenco de la kampanjo. Interparolo kun la D-ro. Duran Jordà, havigis al ni la okazon detale koni la formon per kiu funkcias de la unua momento la citita Sangtransvaziga Servo de la Registaro de Katalunujo. Multe interesis al ni profunde koni ĉi-tiun aferon por certecce scii, ĉion, kio povas ekzisti pri la supozitaj ennovigoj praktikitaj de kelkaj kanadaj kuracistoj eĉ pri tiu-ĉi specialeco pri kiu lastatempe oni parolis.

D-ro. Duran Jordà, informas al ni kiel de la unuaj tagoj de la milito, li prenis sur sin la zorgojn de tiuj-ĉi gravaj servoj. Dum la lastaj tagoj de Septembro, tiuj-ĉi servoj transiris al Milita Saneco kaj sekve, al la Registaro de la Generalitato de Katalunujo.

Plej rimarkinde el tiu informado kaj ĉefe, kion pli interesas al ni montri, estas, sendube, la procedo uzata por ke, per speciala sistemo enboteligi la sangon, ĝi povas esti injekciata ĉe la sama batalfronto, sen neceso pri la ajn akcesoraje nek pri kuracistoj. Do, ĝi estas tiel, ke per tiaj boteloj havantaj du prematmosferojn oni atingas tiun simpligon tiel estiminda ĉe la fajrolinio, kie en la plimulto da fojoj oni ne havas multajn elementojn, kiuj per aliaj procedoj estus necesegaj.

Krom ĉi-tiu detalo estas aliaj, kiuj montras la bonan aserton havantan, ĉiuj kunlaborantoj de tiu grava tasko.

Oni faras tiun servon en la sanga hospitalo Nº 18, kie alkuras decide la sangedonantoj, tute ne postulante ian ajn pagon, nur por la celo esti kiel plej multe taŭgaj al la kontraŭfaŝista afero. Estas kalkulitaj po 1400 la gesangedonantoj, kiuj ĉiutage oferas sindoneme sian sangon por la militvunditoj. Inter aliaj detaloj, kiujn rakontis al ni D-ro. Duran Jordà, kiuj reliefas la solidarecan kaj helpan spiriton ekzistantan ĉe la sango-gedonantoj, pro la nunaj cirkonstancoj, estas la okazaĵoj pri tutaj familioj, kiuj alkuras la hospitalon, kiel sangedonantoj, kaj tiu okazaĵo pri lla jaraĝa infano forkurinta de la lernejo por doni sian sangon...

Ni sciiĝas, ke tiuj gravaj servoj estas efektivigataj ... per malgranda nombro da personoj. Tri kuracistoj, unu ĥirurgihelpisto, du flegistinoj kaj unu flegisto, estas la tuta personaro prizorganta la Transvazigajn Servojn de la Registaro de Katalunujo! Krome, ekzistas la aŭtobilo efektiviganta ĉiutage vojaĝojn al la fronto, perfekte dotita per malvarmiga ekipa portanta ĝis la fajrolinio mem la injekciaĵojn, kiuj estis preparitaj en Barcelona kaj kiuj devas savi multajn junajn vivojn de niaj kuraĝaj batalantoj.

Tiel estas, kiel silente laboras la kamaradoj de la Sangtransvazigaj Servoj por malpligrandigi la terurajn konsekvencojn de tiu malbenita milito al kiu ni estis portataj, kunlaborante per ilia penado en la afero, kiun ĉiuj ni defendas.

.....
Antaŭ nelonge, ni sciigis, ke diversaj laboristoj el Zŭrich estas donintaj sian propran sangon por ke ĝi estu tuj sendata al Hispanujo. La sango alvenis

al ni bonstate per aviadilo, sed la loka estraro el tiu svisa urbo kaptis la laboristojn, kiuj tiel sindoneme volis helpi siajn fratojn el Hispanujo batalantaj por justa kontraŭfaŝista celo. Eĉ per ĉi-tiu tute malhumana maniero estas sabotata la lukto, kiun ni subtenas por la rajto al la vivo, por justeco kaj por libereco!

MEKSIKIO KAJ ĜIA INTERNACIA SINTENO.

Hispanujo neĉiam povos ŝafiĉe danki al Meksikio pro la morala kaj materia helpo, kiun ĝi havigis al ĝi dum tiuj dek monatoj de batalo kontraŭ la faŝismo. kaj tion ni bone memoros en niaj estontaj rilatoj kun tiu lando.

Meksikio, kiu konservis ĝis la dato la samajn kutimojn kaj tradiciojn de ni, estas frata lando, eble, tiu, kiu estas plej ligita al ni el ĉiuj amerikanaĵ Respublikoj, kaj pro tio ĝi pensas samkiel ni pensas kaj ĝi sentas samkiel ni sentas. Tio estas: ĝi ankoraŭ havas la spiriton saturita per tiu proverba nobleco de nia raso, kiu, kunigita al ĝia juneco kiel libera Stato, metas ĝin antaŭ mondon kiel potencon al kiu oni devas respekti kaj admiri.

Kaj kiel tia potenco ĝi agas. Se en Ameriko estas Statoj, kiuj pretendas esti aŭtoritaremaj; se en Eŭropo estas nacioj, kiuj faris el la aŭtoritarismo leĝon por ĉiuj; Meksikio deflankigas tiujn malgrandaĵojn kaj starigas sin kiel demokrata Stato, plene demokrata, tiom da, ke ĝiaj voĉoj kaj sinteno aŭdiĝas en ĉiuj mondaj sferoj.

En unu el la lastaj kunvenoj de la Ligo de Nacioj, iu lando senhonte petis, ke Abisenujo estu elpelita de la kunveno, la reprezentanto de Meksikio kontraŭstaris tiun pretendon pledante la motivojn, kiujn havas Abisenujo por ke oni akceptu ĝin kiel memregantan Staton. Tiu-ĉi incidento forpasis sen esti rimarkita de la granda amaso, sed la fakto en si mem, parolas tre alte favore de la meksika popolo, kiu scias defendi la subprematojn, kiel Abisenujon, kaj la surpaŝitajn popolojn, kiel nian Respublikon.

Same pro ĝia agado en Hispanujo, kiel pro ĝia interveno en la diversaj internaciaj problemoj pri kiuj ĝi estas interveninta, samkiel la severeca kaj korekteca ekzemplo, kiun ĝi donis al siaj frataj landoj la hispan-amerikanaĵ Respublikoj, Meksikio difinis sian internacian sintenon en la senco, ke oni devas respekti la rajtojn de la homo kaj de la popoloj, kiam tiuj estas akiritaj per la liberega volo de ili mem.

Kelkaj landoj, kiuj agas sen hipokrito kaj ĉirkaŭvojoj, kiel delonge faras Meksikio, sufiĉas por firmigi la pacon inter ĉiuj homoj de la tere. Ni, kiel hispanoj kaj respublikanoj, profunde admiras tiun fratan landon dezirante al ĝi pli bonan sorton en ĝia destino ol tiu, kiun havas nia lando.

Malgraŭ la bonaj intencoj de Meksikio, samkiel ni tiu lando estas tre kalumniata kaj la plej absurdajn fantaziojn oni faras pri ĝi. Oni faras legendojn pri ĝiaj tipaj kutimoj, pri ĝiaj vivrimedoj kaj pri la intestaj luktoj, kiujn ĝi travivis, kaj tiuj kalumniistoj ne scias, ke same Meksikio, kiel Hispanujo, estas travivinta la martirecon de eklezia perfortregado, kiu multe malebligis la disvolvigon de ĉiuj vivenergioj de ambaŭ landoj. Meksikio povis jam forpeli la ĵuĝon, sed ankoraŭ restaĵoj restas en ĝi, kaj en Hispanujo ni estas farantaj tion de la 19a de Julio.

Estante, la rilatoj inter la du landoj eksperimentos radikalan transformiĝon en bonfaronta senco kaj sen la ajn dubo, ĝi estos motivo por plivastigi la naciajn komunikaĵojn inter la du kontinentoj, kaj la eksportan kaj importan komercon, kun la celo, ke ni scios reciproke fari por Meksikio ĉion, kion ĝi bezonus de ni.

Ke ĝi daŭrigu tra tiu bona vojo kaj ĝi trovos la kompenson.